

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Numero Sacramentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

C Onfuetudo est non vetustissima, numerare septem Sacramenta. De hoc numero rixæ sunt, quarum hic modus sic, vt res consuetudinæ retineantur, & discernantur à non necessarijs. Discernantur enim ceremoniæ diuinitus institutæ in prædicatione Christi, ab alijs, quæ non proprie ad nouum Testamentum pertinent.

S i generaliter omne opus præceptum à Deo, cui est addita promissio aliqua, Sacramentum vocari volunt, erunt Sacramenta, cunctio, tolerantia in cruce, Eleemosynæ, condonatio iniuriæ. Nihil operibus semper fuerunt additæ diuinæ promissiones. De oratione nota sunt mandata & promissiones: Inuoca me in die tribulationis & eripiam te. Et Deuter. 4. dicitur: Nec est alia Gens, quæ hunc Deum appropinquantem sibi, sicut Deus noster adest cunctis oblationibus nostris. Item in Euangelio, Petite & accipietis. Nec est inutile, numerare Orationem inter Sacramenta, vt hæc ipsa applicatio homines moneat de promissionibus, & de fructu huius manus operis. D e tolerantia in cruce sunt promissiones, Psal. 50. Sicut facium Deo spiritus contribulatus. Item: Preciosa mors Sacramentum. Item: Psal. 71. Preciosus sanguis eorum coram me. Et in Euangelio plurimæ sunt tales sententiæ: Qui vult me sequi, tollat crucem suam, & sequatur me. Item: Recipiet in hac vita centuplum. De Eleemosyna notissimæ sunt sententiæ: Date & dabitur vobis. Frangite ridenti panem, &c. D e condonatione iniuriarum: Remitte & remittetur vobis. Hæc est insignis promissio, addita nostræ condonationi, non quod nostra condonatio possit iram Dei placare, sed vt moneat nos de Euangelio, sicut alia Sacramenta. S i igitur tantum ad ceremonias, sed etiam ad opera moralia accommodatur nomen Sacramenti, poterit etiam Coniugium dici Sacramentum. Nam & mandato Dei præcipitur, & ornatur promissione, vt Psal. 113. Videbis filios filiorum tuorum, pacem super Israël. Et est institutum propagandæ & conseruandæ Ecclesiæ causâ. Deinde etiam imago est, & amoris Christi erga sponsam Ecclesiam, & afflictionem & officiorum Ecclesiæ. Sicut maritus vere amans coniugem & liberum, pugnat eos, & sua bona impertit eis: sic Christus Ecclesiam veram amat, donat suis bonis, iusticia sua, & vitæ æternæ societate. Huius morem, & hanc *sogylw* in marito honesto significat Paulus, idcirco dicitur esse naturæ, vt sic imago adumbrans verum amorem Christi erga sponsam Ecclesiam. Præterea afflictiones & officia domesticæ sunt imago afflictionum & officiorum Ecclesiæ. S E D cum modo generaliter vtimur appellatione Sacramenti, non de solis

instituti primum in prædicatione Christi loquimur, verum quo modo illa opera vocantur, semper meminerimus, in Decalogo proponi summam omnium operum moralium, quæ necessaria, & à præceptis sunt. Deinde quæramus pascim additas promissiones, & earum exempla. **S**CIAMVS etiam, discrimen esse inter promissiones legales, & promissionem Euangelij primum, quæ est promissio reconciliationis gratuita.

CVM autem vocabulum Sacramenti de ceremonijs intelligitur, instituti in prædicatione Christi, numerentur hæc Sacramenta: Baptismus, Cœna Domini, Absolutio, quæ sunt externi ritus, & sunt signa totius Euangelij, & quidem proprie sunt testimonia remissionis peccatorum, seu reconciliationis, de qua præcipue dicitur in definitione vsitata: Sacramentum est signum gratiæ, id est, reconciliationis gratuita, quæ propter Christum donatur, & in Euangelio prædicatur.

MIHI tantum placet etiam addi Ordinationem, ut vocant, id est, vocationem ad ministerium Euangelij, & publicam eius vocationis approbationem. Quia hæc omnia mandato Euangelij præcipiuntur, ut ad Titum: Constitue Presbyteros, ut iussi: & est addita promissio omnium maxima, & dignissima cognitione, quæ testatur Deum vere esse factum esse per ministerium eorum, qui voce Ecclesiæ electi sunt, ut testatur dictum vniuersale de Apostolis, & omnibus sonantibus verbum traditum per Apostolos: Euangelium est potentia Dei, ad salutem omni credenti.

ET Christus inquit Iohan. 17. Rogo non pro eis tantum, sed pro omnibus credituris per verbum eorum. Et Iohan. 20. Quorum remisistis peccata, remittentur eis, &c. Et Ephes. 4. Ascendit, dedit dona hominibus, Prophetas, Apostolos, Pastores, Doctores. Lucæ. 10. Qui vos audit, me audit. Iohan. 17. Ego sum vitis, vos palmites, qui manet in me, & ego in eo, ille feret fructum copiosum. Et 2. Corinth. 5. Deus posuit in nobis verbum reconciliationis: Pro Christo igitur legatione fungimur, tanquam Deo adhortante per nos. Et 2. Corinth. 3. Fecit nos ministros noui Testamenti, non litteræ, sed spiritus. Hæc & pleræque similes sententiæ, clare testantur Deum efficacem esse per hoc ipsum ministerium docentium Euangelium, quod in Ecclesia vult perpetua vocatione conseruare. Ex præteritis loquitur Paulus de verbo externo, seu de ministerio foræ vocem Euangelij, cum inquit: Prope est verbum in ore tuo. Item: Posuit in nobis verbum reconciliationis, pro Christo igitur legatione fungimur. Et mandatum Ecclesiæ datum est, ut eligantur ministri seu legati tales, ut ad Titum expresse scribitur.

ADMONEMVS igitur nos ritus ordinationis de hoc mandato, & de his promissionibus, & Deo gratias agamus, quod instituit & conseruat hoc ministerium, & quod hoc modo nos recipit, ac à peccato, à potestate

Diaboli & æterna morte liberat, ac iusticiam & vitam æternam nobis restituit. Hac fide, & nos veneremur & tuamur ministerium, & utamur, discamus & audiamus Euangelium, exerceamus fidem viâ Sacramentorum, & sciamus per hoc ministerium exhiberi nobis æterna bona, oremus item Deum, ut det ministros idoneos, & eos adoret, ut iubet Christus orare, ut Deus extrudat operarios in messiam. De Coloss. 4. iubet Paulus precari ceteros, ut Deus ipsum adimur in ministerio. **E s t** & hæc magna consolatio, cum hoc ministerium à Deo institutum sit, etiamsi semper in mundo varie qualitate hominum ab eo deficiunt ac pereunt, tamen non poterunt deleri. Christus enim inquit Matth. 16. Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, id est, super hoc ministerium, & portæ inferi non præualebunt aduersus eam. Hac consolatione pij etiam hoc potest se sustentent, & sciant mansuras esse reliquias Ecclesie & ministerij, etiamsi ruant imperia. Quanquam id non sic sine culpa Ecclesie, sed tales sunt & fuerunt semper mundi pœna, sicut inquit: Ecce oculi Domini super regnum damnatum, & delectabitur de terra, sed Jacob non delebo, verum ut triticum in cribro contremiam, nec deciderit granum in terram. Hic Propheta simul tantam consolationem proponit. Nec mirum est puniri imperia, quoniam deberent iuuare, & tueri ministerium, sicut Psalmus inquit: Aperte portas principes vestras, impij principes delere Ecclesiam ceuam. Alij mediocres sua negligentia deformant, non fouent studia, non querunt eruditos ministros, non curant eis victum mediocrem, non student conciliare voluntates eorum. Deniq; hanc partem publico status, vel negligunt tanquam extremam, vel arte premunt.

B A S I L I V S queritur, suo tempore euectos esse ad gubernationem Ecclesie, seruatorum omnium vilissimos, indoctos & ignaros. Postea cum opes creuerunt, functiones Ecclesiasticæ fuerunt præpotentibus, ipsum vero ministerium neglectum est, & per meos in indoctos partim superstitione, partim avaricia deprauatum est.

N V S c rursus etiam in illis locis, ubi doctrina sincera præcipue est, admittuntur ad ministerium multi indocti & ignari. Quia potententes totam hanc rem negligunt, nec tuerentur studia, nec curant ministros. Ita perpetuis difficultatibus, in hoc mundo, Ecclesia constitatur, quas pij considerare debent, ut suo quisq; loco, quantum potest, eas leniat, ut etiam Deus mitiget pœna.

E t quæ hæc officia, quæ profunt ad ministerij conseruationem, Deus largissime requirit, & magnis præmijs compensat, sicut hæc seruatorum stantur: Qui dederit alicui ex minimis horum tantum aquæ propter doctrinam, amen dico vocis, non perdet mercedem. Similia exempla sunt illustria, vidæ Sareptanæ, quæ excepit Eliam. Alij

11. qui centum Prophetas in speluncis abditos, defendit &
 Eszechiz, 2. Paral. 36. Aethiopsis, qui seruat Ieremiam.
 In his rebus omnibus, de efficacia ministerij, de precatone pro
 terio, de officijs quæ ei debentur, de pœnis sperari ministerij, ad-
 cat nos doctrina de Ordinatione, cum inter Sacramenta recense-
 ratur nos & ritus ipse, cum publice, spectamus antiquissi-
 mumorem haud dubie à primis patribus acceptum, videlicet im-
 positionem manuum, quæ semper signum fuit rei destinata ad cul-
 tum Dei, fuit & signum benedictionis. Hoc ritu Iacob benedicit fi-
 liis Joseph. Hoc ritu, Moyses ordinat Iosue ad gubernationem po-
 puli Dei. Num. 37. Hoc ritu Christus benedicit pueris. Hoc ritu pe-
 nedo ordinabantur ad hoc munus, vt fierent victimæ. Præcipue au-
 tem ritus victimarum, significauit Christum. Deus æternus Pater
 imposuit ei manus, id est, delegit eum, benedixit ei, vnxit eum, &
 fecit sibi, ac presit ingenti onere, ac fecit victimam pro nobis.
 Hinc præcipue significat hic ritus impositionis manuum. Postea ve-
 ro ministerios transferatur significatio. Christus pontifex imponit
 et manus, id est, deligit eos voce Ecclesiæ, benedicit eis, ac vngit
 eorum suis, sicut scriptum est: Ascendit, dat dona hominibus,
 Prophetas, Apostolos, Pastores, Doctores, quos ornat luce doctrinæ,
 & regit. Deinde subiecit eos sibi, vt solum Euangelium doceant,
 sicut Christi regno seruiant, non querant sibi potentiam, non con-
 ferunt imperia prætextu religionis, sint etiam victimæ, id est, per-
 tinent ad arumnas & supplicia, propter veram doctrinam, sicut
 Pater inquit: Propter te mactamur tota die. CVM igitur
 expiat non casu, non sine aliqua significatione, hunc ritum à pri-
 mis patribus, & ab Apostolis usurpatum esse, exciterur animus ad
 querendum muneris efficaciam, ad reuerentiam, ad querendas si-
 gnificationes, quæ nos de Christo pontifice, & de officijs huius mu-
 neris admonent. Econtra vero in doctrina de Ordinatione, etiam
 valde sunt deprauationes. Sacrificuli, qui missas pro alijs fa-
 ciunt, sequuntur ordinationem ideo fieri, vt detur potestas sacrificandi
 pro suis & mortuis, & quidem dicunt se offerre filium Dei, & sua
 voluntate mereri alijs remissionem peccatorum. Addunt item, sine
 hoc sacrificio non prodesse Ecclesiæ mortem Christi. Esi autem
 quædam sumta sunt ex κακοῦλογία Leuitici sacerdotij male intelle-
 ctum, & alia multa affixerunt ex Ethnicis opinionibus. Hi er-
 rones rejiciendi sunt, qui pepererunt multiplicem eis ὀλοσάνειαν,
 sicut Tyrannide puniri non dubium est. Sed propter munus
 ministerij docendi, & efficaciam eius muneris, Ordinatio retinenda,
 & significanda est.

ANABAPTISTAE autem una cum ministerio contemptum ordinationem, fingunt expectandas esse novas revelationes & illuminationes à Deo, easque petendas magnis macerationibus corporis, sicut monachi, & olim ἔθνη σιωπῆς fixerunt. Hæc fanatica deliramenta execranda sunt. Oriuntur autem ex falsis persuasionibus de doctrina legis, & ex ignorantia doctrinæ fidei. Nos contra scimus Deum immensa bonitate patefecisse voluntatem suam in Evangelio, nec alias illuminationes quærendas esse, sed fidem & invocationem ministrari, hoc ipso Evangelio nobis exhibito, & Deus vult esse publicum ministerium, idque mirabiliter conseruat, & subinde reponere ad hoc Evangelium exhibitum, sciamus Ecclesiam alligatam esse, ut dicit Paulus Ephes. 4. his verbis: Institutum esse ministerium Evangelij, ut Evangelium conseruetur, ne circumferamur omni doctrinæ.

CONFIRMATIO.

OLIM fuit exploratio doctrinæ, in qua singuli recitabant sententiam doctrinæ, & ostendebant se dissentire ab Ethnicis & hæreticis. Erat mos ad erudiendos homines, item ad discernendos profanos, & ad pios admodum vtilis. Postea fiebat publicæ precatio, & Apostoli imponebant eis manus. Ita donabantur manifestis donis Spiritus Sancti. Sed nunc ritus Confirmationis, quem retinent Episcopi, est prope otiosa ceremonia. Vtile autem esset, explorationem & precationem doctrinæ fieri, & publicam precationem pro pijs, nec ea precatio esset inanis.

DE VNCTIONE.

VNCTIO olim curatio medica fuit. Nam Deus ut autoritate quam Patribus & Prophetis circumdaret, inde usque ad imbecillitatem nauit eos dono sanandi, ut Abraham, Isaac, Iacob, Iesayas, & alij viri professione medici fuerunt. Estque per hos viros, una cum doctrina veræ religionis, propagata doctrina physica de plantis, & animalium naturæ partibus. Hunc veterem morem renouauit Christus, cum misit Apostolos, iussit eos moderari ægrotos, & instruxit dono sanandi. Hoc donum mansit in Ecclesia etiam postea, & certum est, ægrotos precibus Ecclesiæ sanari. Hæc moneri vtile est, ut discamus donum esse corporis incolumitatem, quam tribuit ut alijs infirmis. Hanc vult peti, & quadam diligentia foueri. Sed ritus nunc qui nunc est, tantum est superstitiosa ceremonia: & accedens tuorum invocatio, quæ est impia. Ideo vnctio illa cum suis precibus reijcienda est.